

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Fabók Tünde ügyvéd által képviselt A. Kft. felperesnek a Nemzeti Közlekedési Hatóság alperes ellen közigazgatási bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perben a Baranya Megyei Bíróság 2010. február 8. napján kelt 7.K.21.576/2009/3. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 4. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 7.K.21.576/2009/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000.- /azaz tízezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 16.500.- /azaz tizenhatezer-ötszáz/ forint kereseti és 36.000.- /azaz harminchatezer/ forint felülvizsgálati illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes üzemeltetésében lévő, Olaszországba búzát szállító járművekből álló szerelvényt 2009. május 26. napján az alperes elsőfokú hatósága a M70-es számú főúton ellenőrizte és megállapította, hogy a járműszerelvény második tengelyének terhelése a megengedett 11,5 tonna helyett 12,45 tonna volt.

A fentiek alapján az elsőfokú hatóság a 2009. július 16. napján kelt ND/KJ/NS/3948/1/2009. számú határozatával a felperes terhére a túlterhelt jármű közúti közlekedése miatt 629.200 Ft pótdíjat, míg a közúti kezelői hozzájárulás hiánya miatt 300.000.- Ft közigazgatási bírság megfizetését írta elő.

A pótdíj és a bírság kiszabására a meghatározott összösszeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999./II.12./ KHVM rendelet /a

továbbiakban: R./ 7. §-ának a 35/2001./V.19./ KÖVIM rendelet 4. § /2/ bekezdésével módosított /6/ bekezdése alapján került sor.

A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a búza nem rögzíthető, ekként annak elmozdulása nem akadályozható meg és ezért az R. 7. § /6/ bekezdésének kivételi szabályát kellett volna alkalmazni.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2009. augusztus 18. napján kelt KH/MD/A/NS/1441/1/2009. számú határozatával a 300.000.- Ft bírságot mellőzte, az elsőfokú határozatot egyebekben helybenhagyta.

Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a szállított rakomány elmozdulásának lehetőségére a szállítás megkezdése előtt kell figyelemmel lenni, mert a menetközbeni elmozdulás semmilyen körülmény mellett nem lehet olyan mértékű, hogy az a túlterhelés kialakulását eredményezze.

Rámutatott arra, hogy amennyiben az üzemeltető nem tudja megállapítani a felrakott rakomány megfelelő mennyiségét, célszerű inkább kevesebb anyagot szállítani.

Az alperesi határozat bírósági felülvizsgálata iránt benyújtott keresetében a felperes a határozat hatályon kívül helyezését, és az alperes perköltségeiben való marasztalását kérte, kiemelve, hogy az R. 7. §-ának /6/ bekezdése alapján a tartálykocsiban folyékony és ömlesztett árut szállító jármű esetében - ahol az áru mozgása nem akadályozható meg - a megengedett tengelyterhelési érték egy tonnával való túllépéséig pótdíj-fizetési kötelezettség nem állapítható meg. A felperes szerint az általa szállított búza ömlesztett árunak minősül, és a közlekedés természetéből adódóan mozgása nem kerülhető el.

A megyei bíróság ítéletével az alperesi határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte.

A felperesi jogértelmezéssel egyetértve, a megyei bírósági ítélet indokolása megállapította, hogy az R. 7. § /6/ bekezdésének megalkotásával kapcsolatos jogalkotói cél az lehetett, hogy olyan áruk esetében, ahol az áru mozgása megfelelő rögzítéssel nem akadályozható meg, annak fizikai jellemzői miatt a megengedett tengelyterhelési érték egy tonnával való túllépéséig fizetési kötelezettség ne legyen megállapítható.

A bíróság rámutatott, hogy a jogszabály-szöveg valóban tartálykocsiban szállított folyékony és ömlesztett áru esetében engedélyezi a mentességet; ugyanakkor kiemelte azt, hogy a perbeli esetben az áru mozgása nem volt megakadályozható.

Azzal is egyetértett a bíróság, hogy jogszabály nem határozza meg a tartálykocsi fogalmát, ahogyan ilyen fogalom-meghatározást a közúti

közlekedés szabályairól szóló 1/1975./II.5./ KPM-BM együttes rendelet /a továbbiakban: KRESZ/ maga sem tartalmaz; ezért a bíróság szerint nem lehetett kiindulni az alperes által hivatkozott gépjármű műszaki adatlapjából, illetve az abban található megnevezésekből.

Mivel a bíróság szerint a jogszabályi mentesség a felperes esetében alkalmazható volt és a mérés szerint az egy tonna túllépést a gépjármű tengelyterhelése nem haladta meg, a bírság kiszabása jogellenes volt.

A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben az álláspontja szerint jogszabálysértő jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és helyette új - a felperes keresetét elutasító - határozat meghozatalát kérte.

Másodlagosan - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett - az eljáró megyei bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

Az alperesi felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet azért jogszabálysértő, mert az R. 7. § /6/ bekezdésében foglalt kedvezményes szabályt olyan tartalommal alkalmazta, mely az említett rendelkezésbe foglalt magatartási szabállyal ellentétes.

A jogszabályhely helyes értelmezése szerint a "tartálykocsiban", illetve az "ömlesztett áru" kritériumnak együttesen kell eleget tenni ahhoz, hogy az ügyben a megengedett tengelyterhelési érték egy tonnával való túllépéséig pótdíjfizetési kötelezettség - illetve azzal összefüggésben közigazgatási bírság kiszabására való lehetőség - ne álljon fenn.

A jogszabály nyelvtani értelmezéséből kiindulva megállapítható, hogy a tartálykocsiban kell az ömlesztett áru szállítását megvalósítani, a jogszabályi kedvezmény alkalmazásához.

Az alperes szerint a tárgyi ügyben nem minősülhet tartálykocsinak a gépjármű, az iratokhoz csatolt műszaki adatlap tanúsága szerint a jármű jellege: nyitott, nyerges pótkocsi.

Az alperes szerint a tartálykocsi lényege, hogy annak felépítménye zárt.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását, és az alperes felülvizsgálati költségeiben való marasztalását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság az alperes határozatában, illetve felülvizsgálati kérelmében kifejtett értelmezéssel egyetértve megállapította, hogy az eljáró megyei bíróság tévesen minősítette a

felperes gépjárműszerelvényét olyannak, melyre az R. 7. § /6/ bekezdésében rögzített kedvezményes szabály alkalmazható.

Az elsőfokú hatósági határozat és az alperesi határozat meghozatalának alapjául szolgáló rendelkezés szövege szerint: „Tartálykocsiban folyékony és ömlesztett árut, továbbá élő állatot szállító jármű esetében - ahol az áru mozgása nem akadályozható meg - a megengedett tengelyterhelési érték egy tonnával való túllépéséig pótdíjfizetési kötelezettség nem állapítható meg”.

Ez olyan méltányossági szabály, amely a pótdíjfizetési kötelezettségre vonatkozó főszabály alól az ügyfélre nézve kedvezőbb mentesítő szabályt tartalmaz több feltétel együttes megléte esetére.

Az ömlesztett árut /a perbeli esetben búzát/ szállító jármű akkor mentesül a megengedett tengelyterhelési érték túllépése miatti pótdíjfizetési kötelezettség alól, ha a szállítás tartálykocsiban történik és az egy tonnát nem lépi túl a tengelyterhelési érték.

Miközben a KRESZ vagy más jogszabály valóban nem határozza meg, hogy mi tekintendő tartálykocsinak vagy tartálynak, a Legfelsőbb Bíróság a jogszabály nyelvtani értelmezése kapcsán a tartály, illetve tartálykocsi szó hétköznapi értelméből indult ki. Ennek alapján a tartály folyadékok, vagy gáznemű anyagok, esetleg ömlesztett anyagok elhelyezésére szolgáló zárt, biztonsági be- és kiömlő nyílással ellátott szerkezet, vagy építmény.

A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990./IV.12./KÖHÉM rendelet /a továbbiakban: R.2./ 20. §-ának a különleges felépítményű járművekről rendelkező /2/ bekezdése, illetve a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990./IV.12/ KÖHÉM rendeletnek /a továbbiakban: R.3./ a különleges anyagok szállítására szolgáló járművekre és járműfelépítményekre vonatkozó üzemeltetési műszaki feltételekről szóló 110. és 111. §-a egyértelműen olyan berendezések és szerkezetek között említi, sorolja fel a tartályt /tartálybattériát/, melyek zártak.

A Legfelsőbb Bíróság szerint - eltérően a megyei bíróság álláspontjától - jelentősége van annak, hogy a jármű műszaki adatlapja sem az R.2., sem az R.3. rendeletekben említett egyik különleges felépítményre sem utal, amikor rögzíti, hogy billenős, nyitott pótkocsiról van szó.

A Legfelsőbb Bíróság szerint egy nyitott pótkocsinak tartálykocsivá való minősítése a pótdíjfizetési kötelezettség alóli mentességet biztosító R. 7. § /6/ bekezdésének kedvezményes szabályát olyan járműtípusokra - és az ezek által elkövetett megengedett tengelyterhelési érték-túllépésekre - is kiterjeszti, melyekre az nem vonatkozik.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az eljáró megyei bíróság az R.2. 7. § /6/ bekezdésének téves alkalmazásával, jogszabálysértő módon helyezte hatályon kívül - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - az alperes jogerős határozatát.

Mindezek alapján a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 275. § /4/ bekezdése alkalmazásával a Legfelsőbb Bíróság a jogszabálysértő határozatot hatályon kívül helyezte.

Mivel a döntéshez szükséges tények megállapíthatóak voltak, a Legfelsőbb Bíróság a hatályon kívül helyezett határozat helyett a jogszabályoknak megfelelő új - egyben a felperes keresetét elutasító - határozatot hozott.

A Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. §-a alapján az alperes sikeres felülvizsgálati kérelme nyomán pervesztessé vált felperest a Legfelsőbb Bíróság kötelezte az elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költség, illetve a tárgyi illeték-feljegyzési jogra tekintettel le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2011. január 25.

Bauer Jánosné dr. sk. a tanács elnöke, dr.Kovács András sk. előadó bíró, dr.Kovács Ákos sk. bíró